

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie](#) > [Cietušo Tiesības \(katrā Valstī\)](#) > 1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesības

1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesības

Kādu informāciju es saņēmu no iestādes pēc nozieguma notikuma (piem., no policijas, prokurora), bet pirms es pat sniegšu savu liecību par noziegumu?

Cietušais tiek informēts par savām tiesībām rakstiski vēl pirms pirmās intervijas, kas notiek pēc tam, kad ir sniegts ziņojums par notikušo noziegumu. Pirms tam iestāde var sniegt cietušajam informāciju par viņa/viņas tiesībām, kas attiecīgajos apstākļos būs noderīga.

Es nedzīvoju ES dalībvalstī, kurā notika noziegums (ES un ārpus ES valstu pilsoņi). Kā tiek aizsargātas manas tiesības?

Ārpus ES valstu pilsoņu tiesības tiek aizsargātas tāpat kā ES pilsoņu tiesības, izņemot valsts kompensāciju, uz kuru cietušajiem ir tiesības konkrētu pārkāpumu gadījumos – kompensācija tiek piešķirta tikai ES pilsoņiem.

Ja es ziņošu par noziegumu, kādu informāciju es saņēmu?

Pirms pirmās noklausīšanās cietušais saņem rakstisku informāciju par viņa/viņas pamattiesībām, ietverot viņa/viņas statusu pirmstiesas izmeklēšanā, vai viņš/viņa var lūgt veikt noteiktus pasākumus (piem., liecinieku nopratināšanu), juridiskā pārstāvja atbalstu, ieskaitot pieprasījumu pēc tiesas iecelta pārstāvja, tiesībām nodot lietu mediācijai, piekļuvi lietas materiāliem, iesniegt apelāciju pret lēmumu izbeigt lietu, iespējamību, ka atbildētājs apmaksās nodarīto kaitējumu vai par valsts kompensācijas saņemšanu, juridiskās palīdzības pieejamību, Cietušo atbalsta un pēcapcietinājuma palīdzības fonda (*Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*) finansētās palīdzības pieejamību, Eiropas aizsardzības ordera izsniegšanas iespējamību, organizācijām, kas piedāvā atbalstu cietušajiem un ar tiesas procesiem saistīto izmaksu kompensāciju.

Vai esmu tiesīgs saņemt bezmaksas mutiskās vai rakstiskās tulkošanas pakalpojumus (kad es sazinos ar policiju vai citām institūcijām vai arī izmeklēšanas un tiesas laikā)?

Tulkotājs/tulks piedalās tajos procesos, kuros piedalās poļu valodā nerunājoši cietušie. Tiek tulkotas cietušajam adresētas un cietušā rakstītās vēstules. Cietušajam nav jāsedz tulkošanas izdevumi.

Kā iestāde nodrošinās, ka es saprotu un tieku saprasts (ja es esmu bērns; man ir invaliditāte)?

Ja noziegumā cietušais ir bērns, tad viņu pārstāv vecāki vai aprūpējošās personas. Cilvēki, kam ir nepieciešams atbalsts (piem., vecāka gadagājuma cilvēki), var uzticēt savu tiesību aizstāvību aprūpētājam. Vecākiem vai aizbildņiem ir jānodrošina, ka viņu aprūpē esošs cietušais pēc nepieciešamības piedalās tiesas procesā, ja viņiem rodas šaubas par aizbilstamā izpratni par šo procesu nozīmīgumu, tad viņi var par to informēt procesu vadošo iestādi.

Cietušo atbalsta pakalpojumi

Kas nodrošina atbalstu cietušajiem?

Polijā finanšu līdzekļu uzkrāšanu noziegumu upuru un viņu tuvāko radnieku atbalsta mērķiem veic Cietušo atbalsta un pēcapcietinājuma palīdzības fonds. Šo fondu vada tieslietu ministrs, kurš konkursa kārtībā piešķir subsīdijas NVO, kas specializējas cietušo atbalsta jautājumos. Šī fonda nodrošinātie līdzekļi sedz juridisko, psiholoģisko un materiālo palīdzību.

Vai policija automātiski informēs mani par cietušo atbalsta iespējām?

Tiesvedību īstenojošajai iestādei pirms pirmās intervijas ir jāinformē cietušais, ka tam ir pieejams Cietušo atbalsta un pēcapcietinājuma palīdzības fonda finansētā palīdzība.

Kā tiek aizsargāts mans privātums?

Likumpārkāpējam nav pieejama informācija par cietušā dzīvesvietu un darba vietu.

Attiecībā uz lieciniekiem – citiem vārdiem sakot, parasti attiecībā uz visiem cietušajiem – īpaši smagos gadījumos prokurors vai tiesa var lemt neizpaust viņu personas datus un citu informāciju, kas ļautu tos identificēt. Tas ir iespējams gadījumos, ja pastāv pamatotas bažas par apdraudējumu šīs personas vai personas tuvāko radnieku dzīvībai, veselībai, brīvībai vai ievērojamai daļai īpašuma.

Vai man ir jāziņo par noziegumu pirms man ir piekļuve cietušo atbalstam?

Piekļuve cietušo atbalstam nav saistīta ar ziņošanu par noziegumu. Cilvēkam, kurš vēlas saņemt cietušo atbalstu, ir vienkārši jāparāda, ka pret viņš/viņa ir kļuvis/-usi par nozieguma upuri.

Personīgā aizsardzība, ja esmu nokļuvis briesmās

Kāda veida aizsardzība ir pieejama?

Ja cietušā un viņa/viņas tuvāko radnieku dzīvībai vai veselībai draud briesmas, viņi ir tiesīgi uz:

- aizsardzību tiesas procesa laikā;
- fizisku aizsardzību;
- palīdzību ar pārcelšanos.

Kas var man piedāvāt aizsardzību?

Aizsardzību nodrošina attiecīgā apgabala policijas priekšnieks.

Vai kāds izvērtēs manu gadījumu, lai noskaidrotu, vai pastāv risks, ka likumpārkāpējs varētu man nodarīt vēl lielāku kaitējumu?

Nepieciešamību nodrošināt un turpināt aizsardzību un palīdzību cietušajam izvērtē attiecīgā apgabala kompetentais policijas priekšnieks.

Vai kāds izvērtēs manu gadījumu, lai noskaidrotu, vai pastāv risks, ka krimināltiesību sistēma (izmeklēšanas un tiesas laikā) varētu man nodarīt vēl lielāku kaitējumu?

Par tiesvedību atbildīgajai iestādei ir jāīsteno tiesvedība iesaistot cietušo tā, lai tā neradītu negatīvas sekas. Tai vienmēr ir atbilstoši jāreaģē uz situācijām, kad attieksme pret cietušo nav pietiekami cieņpilna, vai arī cietušais nejūtas droši.

Izvarošanas un līdzīgos gadījumos cietušais tiek intervēts speciālā telpā, kur neatrodas likumpārkāpējs.

Tiesas procesa laikā galvenais tiesnesis var pavēlēt atbildētājam atstāt telpu, kamēr cietušais sniedz liecību.

Kāda aizsardzība ir pieejama ļoti vārīgiem cietušajiem?

Ja cietušajam ir nepieciešams atbalsts, jo viņš/viņa nevar aktīvi piedalīties tiesas procesā vecuma vai veselības problēmu dēļ, tad viņa/viņas tiesības var aizstāvēt viņa/viņas aprūpētājs.

Es esmu nepilngadīgs – vai man ir īpašas tiesības?

Ja cietušais ir nepilngadīgs, tad viņa tiesības pārstāv viņa likumīgie pārstāvji vai aprūpētājs. Ja noziegumu ir izdarījuši vecāki, nepilngadīgo tiesā pārstāv tiesas ieceltais aizbildnis.

Nozieguma rezultātā nomira mans ģimenes loceklis – kādas ir manas tiesības?

Ja cietušais iet bojā, tad viņa/viņas tuvākie var piedalīties tiesas procesā viņa/viņas vietā. Tad viņiem visiem ir cietušā tiesības.

Mans ģimenes loceklis bija nozieguma upuris – kādas ir manas tiesības?

Cietušā tuvākie radnieki ir tiesīgi saņemt juridisko, psiholoģisko un materiālo atbalstu, ko finansē Cietušo atbalsta un pēcapcietinājuma palīdzības fonds. Vissmagākajos gadījumos, kas ietver apdraudējumu šo personu dzīvībai vai veselībai, viņiem var tikt sniegti aizsardzības līdzekļi un atbalsts (aizsardzību tiesas procesa laikā, fiziskā aizsardzība, palīdzība ar pārceļšanos).

Vai man ir piekļuve mediācijas pakalpojumiem? Kādi ir to saņemšanas nosacījumi? Vai mediācijas procesa laikā es būšu drošībā?

Lieta var tikt nodota mediācijai sagatavošanās posma laikā vai tiesas procesa laikā, tikai ar cietušā un atbildētāja piekrišanu. Mediācijas procesu vada mediators, ievērojot tainīgumu un konfidencialitāti. Mediācijas procesa laikā cietušais var izteikt savu nostāju, t.i. norādīt, ko viņš/viņa sagaida no likumpārkāpēja. Mediācija nepārtrauc krimināllietas, bet tās rezultātus ņem vērā gan prokurors, gan tiesa.

Kur es varu atrast likumu, kurā noteiktas manas tiesības?

Noziegumu upuru tiesības regulējošie noteikumi atrodami Polijas Republikas Kriminālprocesa kodeksā (*Kodeks postępowania karnego*), Kriminālkodeksā (*Kodeks karny*), Kriminālsoda kodeksā (*Kodeks karny wykonawczy*), 2005. gada 7. jūlija aktā Par valsts kompensāciju noteiktos noziegumos cietušajiem (*ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych*, konsolidēts teksts, Likumu žurnāls 2016, 325. ieraksts), 2014. gada 28. novembra Cietušo un liecinieku aizsardzības un atbalstā aktā (*ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka*, Likumu žurnāls 2015, 21. ieraksts), 2015. gada 29. septembra Noteikumi par Cietušo atbalsta un pēcapcietinājuma palīdzības fondu (*rozporządzenie z dnia 29 września 2015 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*, Likumu žurnāls 2019, 683. ieraksts), un 2004. gada 17. jūnija aktā par sūdzībām attiecībā uz puses tiesībām uz tās lietas izmeklēšanu bez liekas kavēšanās pirmstiesas izmeklēšanas posmā, ko veic vai pārrauga prokurors, un tiesas procesā (*ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki*, konsolidēts teksts, Likumu žurnāls 2018, 75. ieraksts, ar grozījumiem).

■ Lapa atjaunināta: 14/07/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.